

Fellessak 4/2016 - Klagebehandling – kvote for betinget skadefelling av ulv i 2016/2017

Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet den 3.6.2016 vedtak om kvote for betinget skadefelling av ulv. Vedtaket er påklaget av Aksjonen Rovviltets Røst (mottatt 22/6-2016) og Naturvernforbundet (mottatt 16.6-2016).

Klagene er innkommet innen klagefristens utløp.

Om rettslig klagerett:

Det er i henhold til forvaltningslovens bestemmelser slik at klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si at en må ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få vedtaket overprøvd.

Begge klagerne er interesseorganisasjoner spesifikt rettet mot ulike miljø- og naturverninteresser. Naturvernforbundet favner over et bredt spekter av interesser, mens Rovviltets Røst er mer spesifikt rettet mot rovdyr. Sekretariatet anser at klagerne oppfyller forvaltningslovens bestemmelser om rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningslovens kapittel VI, og vil anbefale nemndene å ta klagen opp til behandling.

Rovviltnemndas vedtak av 3.6.2016:

Rovviltnemndene fattet i møte den 3.6.2016 vedtak om en kvote på 8 ulv for betinget skadefelling i 2016-2017. Nemndene hadde tidligere hatt denne saken til behandling (den 25.4.2016), hvor det ble vedtatt å anbefale Miljødirektoratet om å fastsette en kvote for betinget skadefelling. Bakgrunnen for at nemndene ved første behandling av saken anbefalte Miljødirektoratet om å fatte vedtak, var at nemndene på dette tidspunktet ikke hadde myndighet til selv å fatte vedtak. Nemndenes vedtaksmyndighet baseres på endelig statusrapport fra bestandsovervåkingen. På vedtakstidspunktet(25.4) forelå kun statusrapport fra 2014/2015, som fastslo at det kun var to ynglinger av ulv i 2014. Etter anmodning fra Miljødirektoratet tok nemndene saken opp til ny vurdering i møte den 3.6.2016, da den endelige statusrapporten for 2015/2016 fastslo at antallet ynglinger i 2015 lå over bestandsmålet og nemndene dermed hadde myndighet.

Sekretariatene redegjorde i saksframlegget om ny kunnskap som var tilkommet, og anbefalte nemndene å videreføre sitt vedtak av 25. april 2016 på bakgrunn av at kunnskapsgrunlaget og forutsetningene ikke var vesentlig endret.

Innholdet i klagen:

Sekretariatene viser til vedlagte klager. De viktigste momentene i klagen er gjengitt under.

Aksjonen Rovviltets Røst:

Det vises til uttalelse fra nemndsmedlem Åsgård på møtet den 3. juni om at ulvebestanden i Sverige har økt, og det påpekes at dette er feil fordi bestanden har gått ned med 20 % det siste året samtidig som antall kull har minket. Det hevdes at kvoten ble økt fra 5 til 8 dyr på bakgrunn av Åsgårds uttalelser, og det kreves på bakgrunn av dette at vedtaket omgjøres.

Det påpekes videre i klagen at antallet ulv er svært lavt, og at ulv er å anse som det desidert mest sjeldne dyret i Norge. Selv om det er en økning i ulvebestanden i Norge, er dette ulver som har etablert seg og er stabile i sine revir. Det er som regel svenske ulver på streif som kommer inn i Norge og gjør skade. Et tilsig av nødvendig genmateriale skjer kun sporadisk, og kun tilfeldigheter avgjør hvorvidt de få enkeltindividene vil kunne tilføre ulvestammen verdifullt genmateriale. Et uttak på 8 dyr vil medføre en stor risiko for at et verdifullt individ felles. Det vises videre til at jakt på ulv bryter med naturmangfoldlovens § 5 og § 9 om forvaltningsmål for arter og føre-var-prinsippet.

Det ansees uansvarlig å felle 8 individer ulv og at dette er i strid med Naturmangfoldlovens intensjon og hensikt, og det er i strid med Bernkonvensjonen å vedta uttak på uidentifiserte individer uten at det foreligger stor skade samt at det truer den skandinaviske populasjon så lenge ikke ulvene er kjent ved DNA-analyser.

Rovviltets Røst anmoder om at Klima- og Miljødepartementet omgjør vedtaket til å gjelde 2 ulv.

Naturvernforbundet:

Naturvernforbundet ber om at kvote for betinget skadefelling for ulv i region 4 og 5 reduseres betydelig. Vedtaket om felling av inntil 8 ulver i region 4 og 5 påklages fordi:

- a) Kvoten er satt alt for høyt i forhold til hva som er bærekraftig uttak.
- b) Den vedtatte kvoten er basert på feilaktig begrunnelse og er ikke gjort i tråd med kjent og tilgjengelig kunnskap, forskning og data fra bestandsovervåkingen.

Naturvernforbundet påpeker at det i vedtaket av 3.6.2016 vises til bakgrunn og begrunnelse som diskutert på møte i nemndene den 25.4.2016. Der refereres blant annet følgende begrunnelse, sitat: «Reidar Åsgård: Mener at 5 dyr er for lavt. Med bakgrunn i de opplysninger som fremkommer i foreløpigstatusrapport– ulv i Norge pr. 15.april 2016, og at det er en økning i ulvestammen i Sverige, mener han at det vil bli enda mer utfordrende for beitebrukerne i 2016 enn tidligere år. Han foreslår derfor at det skal anmodes om en betinget skadefellingskvote på 8 dyr». Naturvernforbundet påpeker at det var dette vedtaket med begrunnelse som ble videreført og vedtatt med seks mot to stemmer den 3. juni.

Naturvernforbundet begrunner klagen med at begrunnelsen for vedtaket er basert på feil faktagrunnlag fordi Åsgård hevder (jf. referat av 25.04.) at det er en økning i ulvestammen i Sverige, mens det i realiteten er en markert nedgang i antall ynglinger på 20 % i Sverige. Det er også en total nedgang i hele bestanden på omkring 30 dyr.

Vedtaket om å øke kvoten fra fem til åtte dyr er dermed basert på feilaktige opplysninger, og blant annet i strid med deler av Naturmangfoldlovens aktsomhetsparagrafer, bl.a. § 8, kunnskapsgrunnlaget.

Videre vises det til at en økning i antall ynglinger på norsk side ikke nødvendigvis vil medføre økt behov for skadefelling av ulv, fordi disse dyrene lever i stabile flokker. Erfaringsbasert kunnskap og forskning viser at disse ikke vil gjøre nevneverdig skade på utsiden av ulvesona hvis flokken forblir intakt. De fleste ungvulvene fra norske revir vandrer østover til Sverige, noe som er godt dokumentert av forskningen.

All erfaring tilsier en nedgang i antall innvandrende ulver fra Sverige til Norge på grunn av generell bestandsnedgang. Så godt som alle langtvandrende ulver som påvises i Norge er ungvulver, ofte hanner som kommer fra svenske revir. Nedgang i antall yngleflokker i Sverige og total nedgang i antall dyr i den Sør-Skandinaviske bestanden tilsier redusert behov for skadefellinger, ikke økning, slik nemndene har vedtatt.

Det er en nedgang av antall ulv og ynglinger i den totale bestanden, og en markant reduksjon av svenske dyr og ynglinger. Det er særlig dyr fra den svenske delen av bestanden som påfører størst utfordringer på sau og tamrein utenfor ulvesona i Norge.

Dette må faglig sett også tilsi at behovet for kvote for skadebetinget felling må reduseres fordi både total bestand og trusselbilde fra langtvandrende svenske ungvulver er betydelig redusert. Nemndenes begrunnelse for vedtaket, der de øker kvoten langt over sekretariatets opprinnelig forslag, er feil.

Kvoter må settes ut fra kunnskap, forskning og erfaringer, og dermed må kvoten i region 4 og 5 reduseres betydelig.

Sekretariatets kommentarer til klagenes anførsler

Sekretariatet viser til saksframlegg for fellessakene 1/16 og 2/16, og anser at de fleste av momentene som angis i klagen er redegjort for der. Sekretariatet vil likevel kommentere enkelte av punktene i klagen nærmere.

Sekretariatet ønsker først å understreke at Reidar Åsgård ikke deltok på møtet den 3.6.2016. Uttalelsen om bestandssituasjonen i Sverige ble gitt på møtet den 25.4. og ikke i møtet den 3.6., slik det anføres i klagen fra Rovviltets Røst.

I klagen vises det til at kvoten ble økt utover sekretariatets innstilling nettopp på bakgrunn av denne uttalelsen, og at dette også var en begrunnelse for vedtaket av 25.4. Sekretariatet vil påpeke at dette ikke er gjengitt som begrunnelse i vedtaksteksten. I nemndenes vedtak vises det til det foreliggende kunnskapsgrunnlaget, og vedtakene begrunnes med at; *Et uttak gjennom betinget skadefelling på 8 ulver vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.* Sekretariatene viser til at nemndene har fått forelagt et omfattende og oppdatert kunnskapsgrunnlag om bestandssituasjonen for ulv, og legger til grunn at nemndene har hatt tilstrekkelig kunnskap for å fatte vedtak.

Sekretariatet kan forøvrig ikke se at det i klagen framkommer opplysninger som ikke var kjent for rovviltnemndene på vedtakstidspunkt.

Sekretariatets innstilling:

I. Om rettslige forhold:

Rovviltnemndene i region 4 og 5 viser til at klagen fra Aksjonen Rovviltets Røst og Naturvernforbundet har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningslovens kapittel VI.

II. Nemndenes klagebehandling:

Nemndene viser til at uttalelser om bestandssituasjonen i Sverige, som er referert i protokollen fra møtet den 25.4.2016, ikke er gjengitt i vedtaket av 3.6.2016. Vedtaket er begrunnet med at et uttak gjennom betinget skadefelling på 8 ulver ikke vurderes å være til skade for bestandens overlevelse. Nemndene har fått forelagt et omfattende og oppdatert kunnskapsgrunnlag om bestandssituasjonen for ulv, og anser å ha hatt tilstrekkelig kunnskap for å fatte vedtak.

Rovviltnemndene kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier en omgjøring av rovviltnemndas vedtak av 3.6.2016, fellessak 2/16.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.